

temmeligt sent tidspunkt af CCD-samlingen.

Ifølge udkastets operative del forpligtede parterne sig til at undlade at anbringe atomvåben og andre masseødelæggelsesvåben på havbunden og dennes undergrund uden for den i henhold til Geneve-konventionen af 1958 om territorialfarvandet og den tilstødende zone maksimale tilstødende zone. Samme forpligtelse skulle gælde inden for den tilstødende zone, dog ikke for vedkommende kyststat. Parterne skulle desuden forpligte sig til ikke at bistå andre stater til at handle mod forbudet (art. I). Det geografiske område for forbudet skulle måles i henhold til Geneve-konventionen af 1958, men i øvrigt skulle staternes rettigheder og retskrav med hensyn til de uden for deres kyster beliggende hav- og sokkelområder ikke præjudiceres (art. II). Aftaleparterne skulle have ret til at verificere andres virksomhed på havbunden uden for den maksimale tilstødende zone, såfremt sådan virksomhed måtte give anledning til tvivl med hensyn til forbudets overholdelse. Verifikation, som også kunne finde sted med bistand af en anden aftalepart, skulle ske i overensstemmelse med folkeretten, herunder med respekt for havenes frihed. Parterne skulle forpligte sig til at samarbejde med henblik på at fjerne mulig tvivl om forbudets overholdelse, men såfremt tvivlsspørgsmål ikke derved kunne udryddes, skulle sagen kunne rejses i sikkerhedsrådet i overensstemmelse med Paktens bestemmelser (art. III). Enhver aftalepart skulle kunne stille ændringsforslag til traktaten, og sådanne ændringer skulle træde i kraft for de parter, som accepterede dem, når et flertal af parterne havde tiltrådt dem (art. IV). Fem år efter traktatens ikrafttræden skulle der afholdes en revisionskonference, som skulle undersøge, om aftalen virkede efter sin hensigt under hensyntagen til den teknologiske udvikling (art. V). Enhver aftalepart skulle kunne træde tilbage fra traktaten, såfremt den måtte finde, at ekstraordinære begivenheder i forbindelse med traktatens genstand havde sat dens væsentligste interesser på spil (art. VI). Traktaten skulle stå åben for alle stater for undertegnelse og træde i kraft, når 22 stater, herunder depositarmagterne havde undertegnet den.

Der blev ikke fremsat et egentligt resolutionsforslag om det amerikansk-sovjetiske udkast til havbundens demilitarisering, og den meget omfattende debat om udkastet foregik derfor på grundlag af CCD's beretning, hvori teksten som nævnt var optaget.

I sit første indlæg i nedrustningsdebatten udtalte den amerikanske repræsentant om udkastet, at det havde følgende fordele: en traktat i overensstemmelse med udkastet ville dække atomvåben, som det nu var teknisk muligt og kunne være militært fordelagtigt at anbringe på havbunden, traktaten ville blive enkel, og som følge af det begrænsede sigte kunne verifikation finde sted i overensstemmelse med rettigheder, som kunne afledes af allerede gældende folkeret, og traktaten ville udgøre endnu et skridt i retning af begrænsning af det nukleare rustningskapløb. Selv om traktatudkastet var et begrænset skridt, betød det ikke, at yderligere nedrustningsskridt vedrørende havbunden var udelukket, og der henvistes til en i traktatudkastet indeholdt præambuler bestemmelse, ifølge hvilken parterne ville fortsætte forhandlingerne om almindelig og fuldstændig nedrustning under streng international kontrol samt til den i forslaget operative artikel V indeholdte bestemmelse om indkaldelse af en revisionskonference.

I det indledende sovjetiske indlæg fremhævedes det, at den i udkastet indeholdte 12-sø miles grænse, uden for hvilken forbudet skulle finde anvendelse, var realistisk, at den stund 12-sø miles grænsen også burde blive almindelig anerkendt territorialfarvandsgrænse. Såvel i de indledende som i senere amerikanske og sovjetiske indlæg understregedes det, at man var åben over for ændringsforslag, men at en tekst burde vedtages allerede af den 24. generalforsamling, da sagen var presserende.

Det var karakteristisk for debatten om havbundsforlaget, at der fra ingen side bortset fra Sovjetunionen og USA blev givet udtryk for udelte tilfredshed med udkastet, som tværtimod i mere eller mindre blide vendinger kritiseredes i samtlige indlæg, selv om det generelt betragtedes som et positivt træk, at Sovjetunionen og USA i enighed havde kunnet fremlægge en tekst.

Storbritannien udtalte således, at det var tilfredsstillende, at et aftaleforslag havde